

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Κατεπείγουσες ρυθμίσεις για την προστασία της δημόσιας υγείας από τις συνεχιζόμενες συνέπειες της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, την ανάπτυξη, την κοινωνική προστασία και την επαναλειτουργία των δικαστηρίων και άλλα ζητήματα»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

A. Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο χαρακτηρίστηκε ως κατεπείγον από την Κυβέρνηση και ο χαρακτηρισμός αυτός έγινε αποδεκτός από τη Διαικκή Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων και τη Διαικκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων (άρθρο 76 παρ. 4 του Συντάγματος και άρθρο 109 παρ. 2 του Κανονισμού της Βουλής), που συνήλθαν σε κοινή συνεδρίαση. Το νομοσχέδιο αποτελείται από 114 άρθρα. Διαρθρώνεται σε δώδεκα Μέρη (Α΄-Θ΄), ορισμένα από τα οποία περιλαμβάνουν επιμέρους Κεφάλαια.

Το Μέρος Α΄ (άρθρα 1-56), υπό τον τίτλο «Διατάξεις Αρμοδιότητας Του Υπουργείου Υγείας», διαρθρώνεται σε δύο (2) κεφάλαια (Α΄ και Β΄) και περιλαμβάνει ρυθμίσεις σχετικές με ζητήματα για τα οποία είναι αρμόδιο το Υπουργείο Υγείας.

Το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 1-41), υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις για την προστασία της δημόσιας υγείας από τις συνέπειες της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19», εμπεριέχει ειδικές ρυθμίσεις για τη διαχείριση της πανδημίας. Συγκεκριμένα, με το άρθρο 1 τροποποιείται το άρθρο τριακοστό πρώτο του

ν. 4737/2020 (Α΄ 204) και καθορίζονται οι φορείς διενέργειας και οι όροι διάθεσης και χρήσης των δοκιμασιών ταχέων μοριακών ελέγχων (rapid test), καθώς και η καταχώρηση των προσώπων που ελέγχθηκαν στη Βάση Δεδομένων Επιδημιολογικών Ελέγχων του Εθνικού Μητρώου Ασθενών COVID-19. Με το άρθρο 2 ρυθμίζεται το καθεστώς διάθεσης των αυτοδιαγνωστικών δοκιμασιών ελέγχου. Με το άρθρο 3 θεσπίζεται ο υποχρεωτικός μοριακός έλεγχος ανίχνευσης κορωνοϊού COVID-19 (PCR) στους υπόχρεους για κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις, καθώς και η σχετική διαδικασία διενέργειάς του. Το άρθρο 4 παρατείνει την ισχύ της παρ. 2 του άρθρου τεσσαρακοστού τετάρτου της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α΄ 68) από τη λήξη της και έως την 30ή.6.2021. Με το άρθρο 5 παρατείνεται η ισχύς της παρ. 1 του άρθρου τριακοστού έβδομου της από 30.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α΄ 75) από τη λήξη της και έως την 30ή.6.2021. Το άρθρο 6 ρυθμίζει την παράταση της ισχύος του άρθρου πεντηκοστού πρώτου της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α΄ 68) έως την 30ή.6.2021. Με το άρθρο 7 παρατείνεται η ισχύς της παρ. 1 των άρθρων δέκατου έκτου και δέκατου έβδομου της από 13.4.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α΄ 84) έως την 30ή.6.2021. Με το άρθρο 8 παρέχεται στους ιατρούς που τοποθετήθηκαν σε κενές θέσεις ειδικευόμενων, κατ' εφαρμογή του τεσσαρακοστού έκτου άρθρου της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α΄ 68), η δυνατότητα, έως τις 30.6.2021, να ολοκληρώσουν τον συνολικό χρόνο ειδίκευσης ως υπεράριθμοι είτε στο νοσοκομείο όπου έχουν τοποθετηθεί είτε σε έτερο της επιλογής τους. Με τα άρθρα 9 και 10 παρατείνεται έως την 30ή.6.2021 η ισχύς του άρθρου εικοστού όγδοου και της παρ. 3 του άρθρου δέκατου έβδομου του ν. 4737/2020 (Α΄ 204) αντίστοιχα. Με το άρθρο 11 ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την υπερωριακή απασχόληση του προσωπικού του Ε.Ο.Δ.Υ. Με το άρθρο 12 παρατείνεται η ισχύς του άρθρου 66 του ν. 4764/2020 (Α΄ 256) έως την 30ή.6.2021. Το άρθρο 13 παρατείνει την ισχύ της παρ. 2 του άρθρου τεσσαρακοστού όγδοου της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α΄ 68) από τη λήξη της και έως την 30ή.6.2021. Με το άρθρο 14 παρατείνεται έως την 30ή.6.2021 η ισχύς των υφιστάμενων συμβάσεων των οικογενειακών ιατρών των άρθρων 6 και 11 του ν. 4486/2017 (Α΄ 115) και καθορίζεται το ποσό της μηνιαίας αποζημίωσής τους. Με το άρθρο 15 παρατείνεται έως την 30ή.6.2021 η ισχύς των συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου των ιατρών που έχουν τοποθετηθεί ή θα τοποθετηθούν εφεξής για την αντιμετώπιση των έκτακτων αναγκών λόγω του COVID-19. Το άρθρο 16 θεσπίζει την παράταση της ισχύος του άρθρου δέκατου τέταρτου της από 13.4.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α΄ 84) έως την 30ή.6.2021. Με τα άρθρα 17

και 18 παρατείνεται έως 30.6.2021 η ισχύς του άρθρου 5 του ν. 4693/2020 (Α' 116) και του άρθρου 16 του ν. 4764/2020 (Α' 256) αντίστοιχα. Με το άρθρο 19 προστίθεται τρίτο εδάφιο στις παρ. 6 και 7 του άρθρου 2 της από 25.2.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου και προβλέπεται ότι η καταβαλλόμενη αποζημίωση στο μετακινούμενο προσωπικό θα είναι ακατάσχετη και αφορολόγητη. Το άρθρο 20 ρυθμίζει την παράταση της ισχύος της παρ. 8 του άρθρου δεύτερου της από 14.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 64) από τη λήξη της, έως την 30ή.6.2021. Με το άρθρο 21 παρατείνεται έως την 30ή.6.2021 η ισχύς του άρθρου εικοστού τρίτου της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 68) και του άρθρου 17 του ν. 4690/2020 (Α' 104). Με τα άρθρα 22 έως και 25 ρυθμίζεται η παράταση της ισχύος, έως 30.6.2021, του άρθρου τριακοστού της από 30.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 75), του άρθρου τέταρτου της από 25.2.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 42), της παρ. 2 του άρθρου έκτου της από 14.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 64) καθώς και του τριακοστού πρώτου άρθρου της από 30.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 75), αντίστοιχα. Το άρθρο 26 προβλέπει την παράταση της ισχύος της παρ. 1 του άρθρου δευτέρου του ν. 4693/2020 από τη λήξη της και έως την 30ή.6.2021. Με το άρθρο 27 παρατείνεται έως 30.6.2021 η ισχύς πέντε Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου που ρυθμίζουν ζητήματα σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και τη διενέργεια προμηθειών. Με τα άρθρα 28 έως και 30 ρυθμίζεται η παράταση της ισχύος έως την 30ή.6.2021 των άρθρων 12 της από 14.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 76), 31 του ν. 4764/2020 (Α' 256) καθώς και 13 της από 10.8.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 157), αντίστοιχα. Με το άρθρο 31 θεσπίζεται η παράταση της ισχύος έως 30.6.2021 τριών Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου που ρυθμίζουν θέματα σχετικά με τη διαδικασία αποδοχής δωρεών. Με τα άρθρα 32 έως και 34 παρατείνεται έως 30.6.2021 η ισχύς του δέκατου ένατου, του πενήτηκοστού τρίτου καθώς και του πενήτηκοστού τέταρτου άρθρου της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 68), αντίστοιχα. Το άρθρο 35 παρατείνει την ισχύ των προθεσμιών της παρ. 3 του άρθρου 20 του ν. 4683/2020 από τη λήξη της έως 30.6.2021. Με τα άρθρα 36 και 37 θεσπίζεται η παράταση έως την 30ή.6.2021 της ισχύος των άρθρων 23 του ν. 4737/2020 (Α' 204) και της παρ. 2 του άρθρου 45 του ν. 4764/2020 (Α' 256), αντίστοιχα. Με το άρθρο 38 αντικαθίσταται το άρθρο τριακοστό δεύτερο του ν. 4771/2021 (Α' 16) και ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη λειτουργία των εμβολιαστικών κέντρων, την απασχόληση του προσωπικού καθώς και τον υπολογισμό της αποζημίωσής του. Με το άρθρο 39 προστίθεται παράγραφος 6Α στο άρθρο 74 του ν. 4761/2020 (Α' 248) και προσδιορί-

ζεται η διαδικασία διενέργειας πληρωμών των μέσων μαζικής ενημέρωσης που πραγματοποιούν την Εθνική Εκστρατεία Εμβολιασμού. Με το άρθρο 40 τροποποιείται το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 52 του ν. 4764/2020 (Α' 256), αντικαθίσταται η παρ. 5 του άρθρου 52 του ίδιου νόμου, καθορίζονται τα εμβολιαστικά κέντρα και ρυθμίζονται ζητήματα στελέχωσής του. Με το άρθρο 41 παρατείνεται έως 30.6.2021 η θητεία των αιρετών μελών των Επιστημονικών Συμβουλίων των νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ., υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν λάβει χώρα στο ενδιάμεσο χρονικό διάστημα αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέων οργάνων.

Το Κεφάλαιο Β' (άρθρα 42-56), υπό τον τίτλο «Λοιπές Ρυθμίσεις Του Υπουργείου Υγείας» περιλαμβάνει γενικές ρυθμίσεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας. Ειδικότερα, με το άρθρο 42 προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο στην παρ. 6 του άρθρου 254 του ν. 4512/2018 (Α' 5) και ρυθμίζονται τα σχετικά με τη λειτουργία της Επιτροπής Διαπραγμάτευσης Τιμών Φαρμάκων καθώς και με ζητήματα σχετικά με τις ασφαλιστικές τιμές αποζημίωσης ανά κατηγορία φαρμάκου. Με το άρθρο 43 προστίθενται εδάφια πέμπτο και έκτο στην παρ. 4 του άρθρου 248 του ν. 4512/2018 (Α' 5) και ρυθμίζεται το καθεστώς των διορισμών αξιολογητών στην Επιτροπή Αξιολόγησης. Με το άρθρο 44 παρατείνεται η ισχύς του άρθρου 49 του ν. 4633/2019 (Α' 161) έως την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου. Με το άρθρο 45 κατοχυρώνεται η νομιμοποίηση των δαπανών της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Υγείας που αφορούν στην υπ' αριθμ. 2/2020 σύμβαση συντήρησης και επέκτασης του Πληροφοριακού Συστήματος Επιχειρηματικής Ευφυΐας (B.I.-Health). Το άρθρο 46 νομιμοποιεί τις δαπάνες μισθοδοσίας που καταβλήθηκαν στο προσωπικό το οποίο προσλήφθηκε με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στο Γενικό Νοσοκομείο Παιδών «Η Αγία Σοφία» καθώς και τις δαπάνες που διενεργήθηκαν για την προμήθεια ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού Μ.Ε.Θ. Με το άρθρο 47 προστίθεται τέταρτο εδάφιο στην παρ. 2 του άρθρου τριακοστού ένατου του ν. 4771/2021 (Α' 16) και εξειδικεύονται οι όροι απασχόλησης των ιατρών στις Μονάδες Χρόνιας Αιμοκάθαρσης. Με το άρθρο 48 προστίθεται περ. ιε' στην παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 3580/2007 (Α' 134) και ρυθμίζεται το νομοθετικό πλαίσιο τοποθέτησης επικουρικών ιατρών στο Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας (Ε.ΚΕ.Α.). Με το άρθρο 49 τροποποιείται το άρθρο 42 του ν. 4238/2014 (Α' 38) και θεσπίζεται η δυνατότητα τοποθέτησης αθλητών πτυχιούχων Ιατρικής για απόκτηση ειδικότητας στα νοσηλευτικά ιδρύματα. Με το άρθρο 50 προστίθεται παρ. 8 στο άρθρο 74 του ν. 2017/1992 (Α' 123) και χορηγείται πρόσθετη ειδική άδεια μέχρι 10 εργάσιμες ημέρες ανά έτος στους γιατρούς του Ε.Σ.Υ που συμμετέχουν σε εθελο-

ντικές δράσεις. Με το άρθρο 51 αντικαθίσταται η παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. 4633/2019 (Α' 161), οι παρ. 4 και 5 του άρθρου 9 καθώς και το πρώτο εδάφιο της παρ. Α. του άρθρου 12 του ν. 4461/2017 (Α' 38) και ρυθμίζεται το καθεστώς και η διαδικασία αναγνώρισης Κέντρων Εμπειρογνωμοσύνης σπάνων και πολύπλοκων νοσημάτων. Με το άρθρο 52 επιβάλλεται η υποχρέωση σε όλες τις ιδιωτικές κλινικές που έχουν μαιευτήριο να διαθέτουν συγκεκριμένο ιατροτεχνολογικό εξοπλισμό, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. Το άρθρο 53 τροποποιεί το άρθρο 21 του ν. 3918/2011 (Α' 31) και περιλαμβάνει ρυθμίσεις για οργανωτικά ζητήματα του ΕΟΠΥΥ. Με το άρθρο 54 ρυθμίζονται ζητήματα αναφορικά με τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του ΕΟΠΠΥ προς τους παρόχους υπηρεσιών. Με το άρθρο 55 προστίθενται εδάφια τέταρτο και πέμπτο στην περ. α καθώς και εδάφιο όγδοο στην περ. στ της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4052/2012 (Α' 41), περιλαμβάνονται ρυθμίσεις clawback (ανάκτηση) και ορίζεται ότι από 1-1-2021 δεν συνυπολογίζονται στο μηνιαίο όριο της φαρμακευτικής δαπάνης των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης οι δαπάνες των ηπαρινών χαμηλού μοριακού βάρους. Το άρθρο 56 προσθέτει παράγραφο 7 στο άρθρο 61 του ν. 3459/2006 και ορίζει ότι τα ποσά των ταμειακών διαθεσίμων των Κέντρων Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας στις 31-12-2020 συμψηφίζονται με την επιχορήγηση για τη λειτουργία κάθε Κέντρου Πρόληψης από τον κρατικό προϋπολογισμό, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

Το Μέρος Β' (άρθρα 57-74) διαρθρώνεται σε δύο κεφάλαια και περιλαμβάνει διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών. Με το Κεφάλαιο Α' (άρθρα 57-70) τίθενται ρυθμίσεις για τη συνεισφορά του Δημοσίου ως προς την αποπληρωμή επιχειρηματικών δανείων που έχουν χορηγηθεί σε δανειολήπτες οι οποίοι έχουν πληγεί από τις δυσμενείς συνέπειες της διασποράς του κορωνοϊού SARS-CoV-2. Συγκεκριμένα, ορίζεται το πεδίο εφαρμογής και οι προϋποθέσεις χορήγησης της ενίσχυσης (άρθρο 57), δίδονται οι αναγκαίοι ορισμοί (άρθρο 58), καθορίζεται ο τρόπος προσδιορισμού της αξίας της ακίνητης περιουσίας των αιτούντων την ενίσχυση οφειλετών (άρθρο 59), ορίζεται ότι η διαδικασία ενίσχυσης διεξάγεται μέσω ψηφιακής πλατφόρμας (άρθρο 60), ρυθμίζονται ζητήματα υποβολής (άρθρο 61) και έγκρισης της αίτησης (άρθρο 62), καθώς και καταβολής της συνεισφοράς του Δημοσίου (άρθρο 63), προσδιορίζονται το ύψος της συνεισφοράς του Δημοσίου, ο χρόνος καταβολής της (άρθρο 64) και οι υποχρεώσεις του οφειλέτη (άρθρο 65), ορίζονται οι περιπτώσεις διακοπής της συνεισφοράς (άρθρο 66) και η διαδικασία έντοκης επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών (άρθρο 67), και τίθενται ρυθμίσεις για τη διαβίβαση αναγκαίων στοιχείων από τη Φορολογική Διοίκηση, τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης και

τους χρηματοδοτικούς φορείς προς την ψηφιακή πλατφόρμα (άρθρο 68), για τη διενέργεια ελέγχων (άρθρο 69) και για τη δημοσιοποίηση στοιχείων ως προς τις χορηγηθείσες ενισχύσεις (άρθρο 70).

Το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 71-74) περιλαμβάνει λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών και, συγκεκριμένα, ρυθμίσεις για την αναστολή προθεσμιών λήξης, εμφάνισης και πληρωμής αξιογράφων, και για τη μη καταχώριση αξιογράφων σε αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς (άρθρο 71), για την απαλλαγή από ΦΠΑ αγαθών (και συναφών με αυτών υπηρεσιών) που αποκτά ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης και τα οποία προορίζονται για περαιτέρω διάθεση άνευ ανταλλάγματος προκειμένου να καλυφθούν ανάγκες οι οποίες προέκυψαν λόγω της πανδημίας της νόσου του κορωνοϊού 2019 (άρθρο 72), παρατείνονται ορισμένες προθεσμίες έκδοσης συμψηφιστικών χρηματικών ενταλμάτων και διενέργειας τακτοποιητικών λογιστικών εγγραφών του ν. 4270/2014 (άρθρο 73), και τίθενται ρυθμίσεις για τους όρους, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία για την κατ' εξαίρεση μεταφορά υφιστάμενης επιχείρησης καζίνο μετά και την έκδοση της ΣτΕ 44/2021 Ολομ. (άρθρο 74).

Το Μέρος Γ΄, υπό τον τίτλο «Διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης», αποτελείται από πέντε άρθρα. Με το άρθρο 75 εισάγονται ειδικές δικονομικές ρυθμίσεις για το Συμβούλιο της Επικρατείας, το Ελεγκτικό Συνέδριο και τα τακτικά διοικητικά δικαστήρια. Συγκεκριμένα, για το χρονικό διάστημα από την 1η Απριλίου 2021 έως και τις 31 Μαΐου 2021, κατά παρέκκλιση των κειμένων δικονομικών διατάξεων, τροποποιούνται οι προθεσμίες προσκόμισης εγγράφων νομιμοποίησης και λοιπών εγγράφων. Επίσης, θεσπίζεται η δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής δήλωσης παράστασης στην γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου. Με το άρθρο 76 εισάγονται διατάξεις για την επαναλειτουργία των πολιτικών δικαστηρίων καθώς και διατάξεις σχετικές με τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης. Ειδικότερα, ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, ζητήματα αναστολής προθεσμιών για το χρονικό διάστημα από τις 7.11.2020 έως και την ημερομηνία λήξης της επιβολής του μέτρου της προσωρινής αναστολής της λειτουργίας των δικαστηρίων και των εισαγγελιών της χώρας, ζητήματα εκ νέου προσδιορισμού ματαιωθεισών υποθέσεων και σχετικής ενημέρωσης των διαδίκων καθώς και το ζήτημα της παράτασης ισχύος των χορηγηθεισών πριν από την αναστολή λειτουργίας των δικαστηρίων προσωρινών διαταγών. Περαιτέρω, ρυθμίζονται ζητήματα ματαιωθέντων πλειστηριασμών και ματαιώνονται πλειστηριασμοί των οποίων η ημερομηνία έχει ορισθεί κατά το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία εκ νέου λειτουργίας των δικαστηρίων έως και τις 13.5.2021. Με το άρθρο 77 εισάγονται διατάξεις για την εκ νέου λειτουργία των ποινικών

δικαστηρίων. Ακόμη, παρέχεται εξουσιοδότηση για έκδοση Κ.Υ.Α. με ισχύ για το χρονικό διάστημα από 1-4-2021 μέχρι 31-5-2021, η οποία θα δύναται να τροποποιεί τη διαδικασία έκδοσης πιστοποιητικών, βεβαιώσεων και άλλων διοικητικών εγγράφων και αντιγράφων δικαστικών αποφάσεων καθώς και να αναστέλλει την υποχρέωση καταβολής τελών, παραβόλων και εισφορών για την έκδοση των ανωτέρω εγγράφων (άρθρο 78). Για το ίδιο διάστημα αναστέλλεται, μεταξύ άλλων, η διενέργεια κατασχέσεων και πλειστηριασμών, καθώς και η λήψη μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης για την παράδοση ή απόδοση ακινήτου βάσει περιλήψης της σχετικής κατακυρωτικής έκθεσης επί της κυρίας κατοικίας κατά των οικονομικά πληγέντων από τις δυσμενείς συνέπειες της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, όπως οι σχετικές κατηγορίες των εν λόγω επιλέξιμων φυσικών προσώπων ορίζονται, αναστέλλονται δε οι προθεσμίες άσκησης ενδίκων μέσων και βοηθημάτων για τις ανωτέρω πράξεις αναγκαστικής εκτέλεσης, και οι εν λόγω διατάξεις ρητώς ορίζονται ως ειδικότερες σε σχέση με αυτές του άρθρου 76 του παρόντος (άρθρο 79).

Το Μέρος Δ' (άρθρα 80-94) περιλαμβάνει διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών. Ειδικότερα: Κατά παρέκκλιση διατάξεων του π.δ. 164/2004, παρατείνονται, το αργότερο μέχρι 30-6-2021, συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, χωρίς να μεταβάλλεται ο χαρακτήρας της σχέσης εργασίας, προσωπικού απασχολούμενου για τις ανάγκες καθαριότητας, φύλαξης και απολύμανσης κτηρίων των Κεντρικών Υπηρεσιών ορισμένων Υπουργείων, των Νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ., των στρατιωτικών νοσοκομείων και των κτηρίων του Ε.Ο.Δ.Υ., καθώς και των κτιρίων της Α.Α.Δ.Ε., καθώς και συμβάσεις που είχαν συναφθεί, για τις ίδιες ανάγκες, σύμφωνα με το άρθρο εικοστό έκτο της από 14-3-2020 Π.Ν.Π., που κυρώθηκε με το άρθρο 3 του ν. 4682/2020 (άρθρο 80). Επίσης, τίθενται ρυθμίσεις για τη σύγκληση και διεξαγωγή συνεδριάσεων, καθώς και τη λήψη αποφάσεων των συλλογικών οργάνων νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, με τη χρήση νέων τεχνολογιών (άρθρο 81), ρυθμίζεται η παράταση της θητείας των οργάνων διοίκησης νομικών προσώπων των άρθρων 78 επ. ΑΚ, καθώς και του Σώματος Ελλήνων Προσκόπων (άρθρο 82), παρατείνονται οι προθεσμίες για εκκαθάριση των δηλώσεων ως προς τον καθορισμό της επιφάνειας ή και της χρήσης ακινήτου που αφορούν τον υπολογισμό φόρων, τελών και εισφορών προς τους Ο.Τ.Α α' βαθμού, καθώς και ως προς τη διάρκεια των συμβάσεων, που έχουν συναφθεί αποκλειστικά προς τον σκοπό αυτό (άρθρο 83), παρέχεται δε και η δυνατότητα, σε Δήμους, όπου δεν υφίσταται δημοτική αστυνομία ή το προσωπικό της δεν επαρκεί, να ανατίθενται σε διοικητικούς υπαλλήλους αρμοδιότητές της αποκλειστικά και μόνο για τον έλεγχο και την επιβολή κυ-

ρώσεων στο πλαίσιο των μέτρων για την αποτροπή της πανδημίας (άρθρο 84).

Το Μέρος Ε΄ (άρθρα 85-94) περιλαμβάνει διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ειδικότερα: Ρυθμίζεται η δυνατότητα τμηματικής εξόφλησης των προμηθευτών, για το μέρος των ειδών ως προς το οποίο βεβαιώνεται η παραλαβή από την αρμόδια επιτροπή, και ρυθμίζονται από την παράγραφο 2 του άρθρου 12 της από 11-3-2020 Π.Ν.Π., που κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4682/2020 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 160 του ν. 4673/2020, παρατείνεται μέχρι 31-7-2021 η ισχύς των ανωτέρω διατάξεων, καθώς και διατάξεων μεταγενέστερων Π.Ν.Π., που κυρώθηκαν με νόμους, σχετικά με την έκτακτη προμήθεια μέσων ατομικής υγιεινής ή συλλογικής προστασίας, τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, τη διαδικασία αποδοχής δωρεών από τρίτους, καθώς και σχετικά με ειδικά διοικητικά θέματα για την επαναλειτουργία των εκπαιδευτικών δομών και τη διευκόλυνση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (άρθρο 86), παρατείνεται μέχρι τον ίδιο ως άνω χρόνο, η ισχύς των διατάξεων για τη διεξαγωγή εκλογικών διαδικασιών στα Α.Ε.Ι. μέσω ηλεκτρονικής ψηφοφορίας (άρθρο 87), παρέχεται η δυνατότητα και προβλέπονται οι διαδικασίες, προκειμένου να τεθεί, ως προϋπόθεση συμμετοχής στην εκπαιδευτική διαδικασία, με φυσική παρουσία, μαθητών, σπουδαστών και καταρτιζομένων, η προηγούμενη υποβολή τους σε διαγνωστικό έλεγχο νόσησης από τον κορωνοϊό COVID-19 (άρθρο 88), τίθενται ρυθμίσεις για το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών «Διόφαντος», μεταξύ άλλων, σχετικά με το καθεστώς (μερικής απασχόλησης) των υπηρετούντων στο Ινστιτούτο μελών Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι., καθώς και τον καθορισμό των αποδοχών του Προέδρου και του Αντιπροέδρου (άρθρο 89), παρατείνεται η προθεσμία ολοκλήρωσης της διαδικασίας επί αιτήσεων για χορήγηση ή τροποποίηση άδειας Κέντρου Δια Βίου Μάθησης επιπέδου ένα (1) ή επιπέδου δύο (2), που υποβλήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4673/2020 (άρθρο 90), τροποποιούνται οι προϋποθέσεις για μέρος της τακτικής επιχορήγησης των Α.Ε.Ι. βάσει δεικτών ποιότητας και επιτευγμάτων, οι οποίοι τίθενται πλέον ως προαιρετικοί (άρθρο 91), θεσπίζονται ρυθμίσεις για την ημερήσια αποζημίωση και τις δαπάνες μετακίνησης των μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης της Εθνικής Επιτροπής Ανώτατης Εκπαίδευσης (άρθρο 92), ρυθμίζονται ζητήματα μετατάξεων εκπαιδευτικών σε κλάδους κατώτερης κατηγορίας, κατόπιν συναίνεσης των ενδιαφερομένων (άρθρο 93), καθώς και η διαδικασία πρόσληψης εκπαιδευτικών ως προσωρινών αναπληρωτών βοηθών βρεφοκόμων-παιδοκόμων, για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σε περίπτωση αδυναμίας κάλυψης των σχετικών θέσεων λόγω εξάντλησης των υποψηφίων (άρθρο 94).

Το Μέρος ΣΤ' (άρθρα 95-99) περιλαμβάνει διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Ειδικότερα: Παρατείνεται μέχρι 30-6-2021 το χρονικό διάστημα εφαρμογής του μηχανισμού ενίσχυσης της απασχόλησης με τη μορφή οικονομικής ενίσχυσης βραχυχρόνιας εργασίας «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ», και ρυθμίζεται, για το ίδιο διάστημα, μεταξύ άλλων, η καταβολή από τον κρατικό προϋπολογισμό του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών, για όσους εργαζομένους έχουν ενταχθεί στο ανωτέρω πρόγραμμα και δεν απασχολούνται (άρθρο 95), καθορίζεται η καταβολή του συνόλου των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών για επιχειρήσεις που εντάσσονται στον προαναφερόμενο μηχανισμό ενίσχυσης της απασχόλησης (άρθρο 96), μεταξύ δε αυτών και για επιχειρήσεις και εργαζομένους σε αυτές στον κλάδο των τουριστικών καταλυμάτων δωδεκάμηνης λειτουργίας (άρθρο 97), παρατείνονται συμβάσεις εργασίας έκτακτου προσωπικού ορισμένου χρόνου σε προνοιακούς φορείς (άρθρο 98), καθώς και επικουρικού προσωπικού σε αντίστοιχους φορείς (άρθρο 99).

Το Μέρος Ζ' (άρθρα 100-103) περιλαμβάνει διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Ειδικότερα: Παρατείνεται, μέχρι 30-6-2021, η ισχύς διατάξεων που θεσπίστηκαν με Π.Ν.Π., κυρώθηκαν με τα άρθρα 1 και 3 του ν. 4682/2020 και το άρθρο 1 του ν. 4684/2020, και ρυθμίζουν ζητήματα δημοσίων συμβάσεων του εν λόγω Υπουργείου, ζητήματα ωραρίου εμπορικών καταστημάτων λιανικής πώλησης τροφίμων, περιορισμούς στην πώληση αγαθών, καθώς και αποστολή δεδομένων τιμών των καταστημάτων υπεραγορών τροφίμων (άρθρο 100), τίθενται προϋποθέσεις για την παράταση της διάρκειας των εμπορικών μισθώσεων και υπομισθώσεων των επιχειρήσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του π.δ. 34/1995 και του άρθρου 13 του ν. 4242/2014, για όσον χρόνο διαρκεί η αναστολή της οικονομικής δραστηριότητάς τους, σύμφωνα με κανονιστικές πράξεις εκδοθείσες στο πλαίσιο των μέτρων για τον περιορισμό και την αντιμετώπιση της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 (άρθρο 101), παρατείνεται δε, για το ίδιο ως άνω χρονικό διάστημα, η ισχύς του άρθρου 55 του ν. 4758/2020 για το αφορολόγητο, ανεκχώρητο και ακατάσχετο των ενισχύσεων που αφορούν προμήθεια θερμαντικών σωμάτων από τις επιχειρήσεις εστίασης (άρθρο 102), καθώς και η ισχύς διατάξεων για τη χρηματοδότηση των πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 (άρθρο 103).

Το Κεφάλαιο Η' (άρθρα 104-106) περιλαμβάνει διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, παρέχεται η δυνατότητα, εντός ορισμένης προθεσμίας, να υποβάλλονται εκ

νέου προς την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών Ταχυδρομείων, συμπληρωμένες με τα απαραίτητα δικαιολογητικά, οι διορθωμένες αιτήσεις για χορήγηση άδειας κατασκευής κεραίας, οι οποίες είχαν απορριφθεί (άρθρο 104), ρυθμίζονται ζητήματα εκκρεμών διαδικασιών χορήγησης αδειών δομικών κατασκευών κεραίας (άρθρο 105), καθώς και ζητήματα παράτασης της προθεσμίας δήλωσης κεραίων ραδιοφωνικών σταθμών και αδειοδοτημένων παρόχων δικτύου επίγειας ψηφιακής τηλεοπτικής ευρυεκπομής (άρθρο 106).

Το Κεφάλαιο Θ' (άρθρα 107-109) περιλαμβάνει διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Ειδικότερα, ρυθμίζονται θέματα αρχαιρεσιών αθλητικών ομοσπονδιών με προσωρινές διοικήσεις και ομοσπονδιών που έλαβαν ειδική αθλητική αναγνώριση για το έτος 2020, καθώς και η παράταση της θητείας της Επιτροπής Επαγγελματικού Αθλητισμού (άρθρο 107), θεσπίζονται ρυθμίσεις για την αναβολή κατάταξης στις Ένοπλες Δυνάμεις αθλητών που συμμετέχουν σε Ολυμπιακούς Αγώνες ή Παγκόσμια Πρωταθλήματα (άρθρο 108), καθώς και ρυθμίσεις για την καταβολή οικονομικής ενίσχυσης σε ερασιτεχνικά αθλητικά σωματεία, η οποία είναι αφορολόγητη, ακατάσχετη, τυγχάνει δε και απαλλαγών, μεταξύ άλλων, από κρατήσεις και επιβολή τέλους χαρτοσήμου (άρθρο 109).

Στο Μέρος Ι' (άρθρα 110-111) περιλαμβάνονται διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Τουρισμού. Ειδικότερα, θεσπίζεται δυνατότητα ορισμού διαπιστευμένου φορέα πιστοποίησης συμμόρφωσης τουριστικών επιχειρήσεων με τα πρωτόκολλα υγειονομικού περιεχομένου προστασίας κατά του κορωνοϊού COVID-19 (άρθρο 110), καθώς και δυνατότητα μίσθωσης τουριστικών καταλυμάτων για την κάλυψη αναγκών δημόσιας υγείας, σχετιζόμενων με την αντιμετώπιση της ανωτέρω νόσου (άρθρο 111).

Στο Μέρος ΙΑ' (άρθρα 112-113), με τίτλο «Λοιπές διατάξεις», καθορίζεται η αρμοδιότητα πρόσληψης εποχικού προσωπικού και κάθε άλλη διαδικασία για τη διαχείριση της επισκεψιμότητας του Εθνικού Δρυμού Λευκών Ορέων - Φαράγγι Σαμαριάς (άρθρο 112), και θεσπίζονται διατάξεις για την παράταση ισχύος συμβάσεων ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, καθώς και για την παράταση ισχύος των δελτίων των αιτούντων διεθνή προστασία (άρθρο 113).

Στο Μέρος ΙΑ' (άρθρο 114) ορίζεται η έναρξη ισχύος των διατάξεων του νόμου.

Β. Παρατηρείται ότι τόσο στον τίτλο όσο και σε πλείστα σημεία του νομοσχεδίου γίνεται αναφορά σε «κορωνοϊό COVID-19». Όπως έχει επισημανθεί και σε προηγούμενες εκθέσεις της Επιστημονικής Υπηρεσίας [βλ. τις εκθέσεις επί των νομοσχεδίων «Διενέργεια Γενικών Απογραφών έτους 2021 από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, επείγουσες ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση

των επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, επείγουσες δημοσιονομικές και φορολογικές ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις» (ν.4772/2021) και «Εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, προστασία της ακαδημαϊκής ελευθερίας, αναβάθμιση του ακαδημαϊκού περιβάλλοντος και άλλες διατάξεις» (ν.4777/2021)], εφόσον το νομοσχέδιο και οι επιμέρους ρυθμίσεις του αφορούν, πράγματι, τη διάδοση του κορωνοϊού καθαυτή, πρέπει να γίνεται αναφορά σε «κορωνοϊό SARS-CoV-2». Αν, αντίθετα, αφορούν τη νόσο που προκαλείται από τον κορωνοϊό SARS-CoV-2 και την εξ αυτής πανδημία, πρέπει να γίνεται αναφορά στη «νόσο του κορωνοϊού 2019 (COVID-19)», δεδομένου ότι ο όρος COVID-19 αναφέρεται στην ασθένεια και όχι στον ιό που την προκαλεί.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 43

Το άρθρο 43 του νομοσχεδίου έχει τίτλο «Διορισμός Αξιολογητών στην Επιτροπή Διαπραγμάτευσης – Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 248 ν. 4512/2018». Οι ρυθμίσεις του προτεινόμενου άρθρου 43 αφορούν στην Επιτροπή Αξιολόγησης και Αποζημίωσης Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης των άρθρων 257 και 258 του ν. 4512/2018, και όχι στην Επιτροπή Διαπραγμάτευσης Τιμών Φαρμάκων του άρθρου 254 του ν. 4512/2018. Συνεπώς, ο τίτλος του άρθρου 43 αναφέρεται, προφανώς εκ παραδρομής, σε διορισμό αξιολογητών στην Επιτροπή Διαπραγμάτευσης, ενώ το ορθό θα ήταν να αναφέρεται σε διορισμό αξιολογητών στην Επιτροπή Αξιολόγησης.

2. Επί του άρθρου 57

Για λόγους ακρίβειας, στο τέλος της παραγράφου 1, μετά τη λέξη «εταίρων», πρέπει να τεθούν οι λέξεις «προσωπικών ή κεφαλαιουχικών εταιρειών».

3. Επί του άρθρου 59

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ορίζεται ότι για τον προσδιορισμό της αξίας της ακίνητης περιουσίας των αιτούντων οφειλετών, η οποία αποτελεί ένα από τα κριτήρια υπαγωγής στο θεσπιζόμενο μέτρο ενίσχυσης, «ως αξία της συνολικής ακίνητης περιουσίας λογίζεται η φορολογητέα αξία αυτής για τον υπολογισμό του συμπληρωματικού ενιαίου φόρου ιδιοκτησίας ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.), σύμφωνα με τον ν. 4223/2013 (Α' 287), όπως αυτή προκύπτει από την τελευταία πράξη προσδιορισμού φόρου, εξαιρουμένων των γηπέδων εκτός σχεδίου πόλης και οικισμού, για τα οποία δεν προσδιορίζεται αξία ΕΝ.Φ.Ι.Α.». Επισημαίνεται, συναφώς, ότι για τα νομικά πρόσωπα, τα οποία

είναι, καταρχήν, επιλέξιμοι οφειλέτες δυνάμενοι να τύχουν ενίσχυσης, προσδιορίζεται αξία και επιβάλλεται συμπληρωματικός φόρος και στα γήπεδα εκτός σχεδίου πόλης και οικισμού.

4. Επί του άρθρου 61

Με την παράγραφο 11 ορίζεται ότι «Αν αποδειχθεί με δημόσια έγγραφα ότι οι υπεύθυνες δηλώσεις της αίτησης είναι ψευδείς και εφόσον η ανακρίβεια επιδρά στην επιλεξιμότητα του αιτούντος, η συνεισφορά θεωρείται αυτοδικαίως άκυρη, ο οφειλέτης εκπίπτει αυτής για το μέλλον και τα καταβληθέντα ποσά επιστρέφονται, σύμφωνα με το άρθρο 67». Επισημαίνεται ότι, ούτε από την προτεινόμενη ρύθμιση ούτε από την έκθεση συνεπειών που τη συνοδεύει, προκύπτει ο λόγος διαφοροποίησης των συνεπειών της ανακρίβειας της δήλωσης του οφειλέτη, όταν αυτή αποδεικνύεται από δημόσια έγγραφα, εν σχέσει προς την περίπτωση που αποδεικνύεται από ιδιωτικά έγγραφα, όπως και το ποιες είναι οι συνέπειες στη δεύτερη περίπτωση. Περαιτέρω, παρατηρείται ότι, ενδεχομένως, θα ήταν νομοτεχνικά ορθότερο να ορίζεται ότι δεν είναι άκυρη η συνεισφορά, αλλά η έγκριση καταβολής της.

5. Επί του άρθρου 72

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, διά της οποίας προστίθεται νέα περίπτωση ιδ' στην παράγραφο 1 του άρθρου 27 του, κυρωθέντος διά του ν. 2859/2000, Κώδικα ΦΠΑ, ορίζεται ότι απαλλάσσεται του ΦΠΑ «η παράδοση αγαθών και η συνδεόμενη με αυτά παροχή υπηρεσιών στον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (ΔΟΜ), καθώς και η εισαγωγή και ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών από τον οργανισμό και η συνδεόμενη με αυτά παροχή υπηρεσιών προς αυτόν, με σκοπό τα αγαθά αυτά και οι υπηρεσίες να διατεθούν περαιτέρω, άνευ ανταλλάγματος, προς το Δημόσιο, τους ο.τ.α., τα ν.π.δ.δ., όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143) και την Ανώνυμη Εταιρεία Μονάδων Υγείας (Α.Ε.Μ.Υ. Α.Ε.), στο πλαίσιο πραγματοποίησης προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά μέσω του Εργαλείου Υποστήριξης Έκτακτης Ανάγκης (Emergency Support Instrument - ESI), προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες των Ελλήνων πολιτών και των πολιτών τρίτων χωρών αιτούντων διεθνή προστασία, οι οποίες προέκυψαν λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19».

Επισημαίνεται ότι η ως άνω ρύθμιση δεν φαίνεται να βρίσκει έρεισμα στις ρυθμίσεις του τίτλου ΙΧ «Απαλλαγές» (άρθρα 131-166) της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ «σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας».

6. Επί του άρθρου 76 παρ. 1

Με το άρθρο 76 παρ. 1 περίπτωση α) ορίζεται ότι: «Το χρονικό διάστημα από τις 7.11.2020 έως και την ημερομηνία λήξης της επιβολής του μέτρου της προσωρινής αναστολής της λειτουργίας των δικαστηρίων και των εισαγγελιών της χώρας, (...), δεν υπολογίζεται στις νόμιμες και δικαστικές προθεσμίες για τη διενέργεια διαδικαστικών και εξώδικων πράξεων, καθώς και άλλων ενεργειών ενώπιον των δικαστηρίων, συμβολαιογραφών ως υπαλλήλων του πλειστηριασμού, υποθηκοφυλακείων, κτηματολογικών γραφείων και άλλων τρίτων προσώπων, καθώς και στις προθεσμίες παραγραφής των συναφών αξιώσεων. Μετά τη λήξη του χρονικού διαστήματος του πρώτου εδαφίου, οι προθεσμίες αυτές τρέχουν για όσο χρονικό διάστημα υπολείπεται για να συμπληρωθεί η αντίστοιχη προβλεπόμενη από τον νόμο προθεσμία. Οι προθεσμίες που ανεστάλησαν κατά τα προηγούμενα εδάφια, δεν συμπληρώνονται, εάν δεν παρέλθουν επιπλέον δέκα (10) ημέρες από την προβλεπόμενη λήξη τους». Περαιτέρω, με το άρθρο 76 παρ. 1 περίπτωση β), γ) δ) και ε) ορίζονται συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα τα οποία, αντιθέτως, υπολογίζονται σε ειδικότερες περιπτώσεις προθεσμιών, με την εξαίρεση τυχόν ενδιάμεσων χρονικών διαστημάτων αναστολής προθεσμιών ή/και ολικής αναστολής λειτουργίας κατά τόπους δικαστικών σχηματισμών. Εκ της γενικής διατύπωσης της περίπτωσης α) της παραγράφου 1 προβληματισμός γεννάται κατά πόσο οι επιπλέον δέκα ημέρες που προβλέπονται στην περίπτωση α) της παραγράφου 1 έχουν αποκλειστική εφαρμογή στην εν λόγω περίπτωση ή ενδεχομένως εφαρμόζονται και στις λοιπές περιπτώσεις β) έως και ε). Τέλος, για λόγους ασφάλειας δικαίου, σκόπιμο θα ήταν να προσδιορισθεί η έννοια της ολικής αναστολής λειτουργίας των δικαστικών σχηματισμών.

7. Επί του άρθρου 76 παρ. 2

Με το άρθρο 76 παρ. 2, οι ματαιωθείσες λόγω αναστολής λειτουργίας των δικαστηρίων υποθέσεις, επαναπροσδιορίζονται οίκοθεν από τον Πρόεδρο του τμήματος του Δικαστηρίου και εγγράφονται στο οικείο πινάκιο ή έκθεμα με πρωτοβουλία του γραμματέα. Η εν λόγω εγγραφή της υπόθεσης ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων και, προς ενημέρωση αυτών, η νέα δικάσιμος γνωστοποιείται από τον γραμματέα στον δικηγорικό σύλλογο της έδρας του δικαστηρίου. Επίσης, «με πρωτοβουλία επίσης του γραμματέα μπορεί να γνωστοποιείται η νέα δικάσιμος με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των διαδίκων ή με ανάρτηση στην πύλη ψηφιακών υπηρεσιών δικαστηρίων solon.gov.gr για όσα δικαστήρια και διαδικασίες έχουν ενταχθεί στο εν λόγω σύστημα». Υπό το φως των ανωτέρω, ερώτημα γεννάται κατά πόσο η κλήτευση των διαδίκων δια αυτεπάγγελτης εγγραφής στο πινάκιο και σχετικής γνωστοποίησης στον

οικείο δικηγορικό σύλλογο επαρκεί για την έγκαιρη ενημέρωση αυτών ως προς τη νέα δικάσιμο. Η διακριτική ευχέρεια που η εν λόγω διάταξη καταλείπει στον γραμματέα του δικαστηρίου να προβεί σε γνωστοποίηση της νέας δικάσιμου με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στους διαδίκους ή με ανάρτηση στην ψηφιακή πύλη solon.gov.gr, σε συνδυασμό με τα προαναφερθέντα, ενδέχεται να μην είναι απολύτως εξασφαλιστική του δικαιώματος δικαστικής προστασίας των διαδίκων.

8. Επί του άρθρου 77

Στην παράγραφο 1 ορίζεται ότι προσαυξάνεται κατά 10 ημέρες η διάρκεια των ανασταλειςών νόμιμων προθεσμιών άσκησης ενδίκων μέσων, οιονεί ενδίκων μέσων και ενδίκων βοηθημάτων στην ποινική διαδικασία. Για την ταυτότητα του λόγου θα ήταν σκόπιμο να συμπληρωθεί η ρύθμιση και για την προθεσμία υποβολής έγκλησης, η οποία θα μπορούσε αναλογικώς να προσαυξάνεται κατά ένα μήνα.

Στην παράγραφο 2 ορίζεται ότι, όταν ο αιτών δεν έχει διορίσει πληρεξούσιο δικηγόρο, δύναται να υποβάλει με κάθε πρόσφορο μέσο υπόμνημα ενώπιον του δικαστηρίου, κατά την εκδίκαση των αιτήσεων αναστολής εκτέλεσης κατά τα άρθρα 471 και 497 ΚΠΔ, ακύρωσης της διαδικασίας κατά τα άρθρα 341 και 435 ΚΠΔ, ακύρωσης της απόφασης κατά τα άρθρα 430 και 431 ΚΠΔ, αναβολής ή διακοπής εκτέλεσης της ποινής κατά τα άρθρα 555 και 557 ΚΠΔ, καθώς και αιτήσεων που αφορούν στον καθορισμό συνολικής ποινής κατά το άρθρο 551ΚΠΔ, στην απότιση της χρηματικής ποινής σε δόσεις εντός προθεσμίας κατά τα άρθρα 80 του Ποινικού Κώδικα και 82 του προϋσχύσαντος ΠΚ και στη μετατροπή της χρηματικής ποινής ή του προστίμου σε παροχή κοινωφελούς εργασίας κατά την παρ. 5 του άρθρου 82 του προϋσχύσαντος ΠΚ. Για να διασφαλισθεί η πραγματική άσκηση του δικαιώματος δικαστικής ακρόασης, θα ήταν σκόπιμο να προβλεφθεί λεπτομερέστερα η διαδικασία υποβολής υπομνήματος σε περίπτωση που ο αιτών κρατείται, πολλώ δε μάλλον αν δεν μετάγεται.

9. Επί του άρθρου 84

Με το παρόν τροποποιείται ο τίτλος και οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 50 του ν. 4753/2020. Στο τέλος της παραγράφου 1 του νέου άρθρου, στη φράση «ελέγχου και επιβολής κυρώσεων των μέτρων για την αποτροπή της πανδημίας», μετά τη λέξη «κυρώσεων», θα ήταν ενδεχομένως ενδεδειγμένη, για λόγους σαφήνειας, η προσθήκη της φράσης «στο πλαίσιο».

10. Επί των άρθρων 100-103 και 107-109

Στο άρθρο 74 του Συντάγματος ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «1. Κάθε νομοσχέδιο και κάθε πρόταση νόμου συνοδεύεται υποχρεωτικά από αιτιολογική έκθεση πριν εισαχθεί στη Βουλή, στην Ολομέλεια ή σε Τμήματα, μπορεί να παραπεμφθεί για νομοτεχνική επεξεργασία στην επιστημονική υπηρεσία της παραγράφου 5 του άρθρου 65, όταν συσταθεί, όπως ορίζει ο Κανονισμός. (...) 4. Δεν εισάγεται για συζήτηση νομοσχέδιο ή πρόταση νόμου που αποσκοπεί στην τροποποίηση διάταξης νόμου, αν δεν έχει καταχωριστεί στην αιτιολογική έκθεση ολόκληρο το κείμενο της διάταξης που τροποποιείται, και στο κείμενο του νομοσχεδίου ή της πρότασης ολόκληρη η νέα διάταξη, όπως διαμορφώνεται με την τροποποίηση. 5. Τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1 ισχύουν και για τα νομοσχέδια ή τις προτάσεις νόμων που εισάγονται για συζήτηση και ψήφιση στην αρμόδια διαρκή κοινοβουλευτική επιτροπή, όπως ορίζει ο Κανονισμός της Βουλής. (...)». Περαιτέρω, στο άρθρο 62 του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης», ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «1. Κάθε σχέδιο νόμου, προσθήκη ή τροπολογία, καθώς και κανονιστική απόφαση μείζονος οικονομικής ή κοινωνικής σημασίας, συνοδεύεται από Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης (εφεξής Ανάλυση). 2. Η Ανάλυση συμπεριλαμβάνει τις εξής ενότητες: (α) την αιτιολογική έκθεση του άρθρου 74 παράγραφος 1 του Συντάγματος, η οποία πρέπει ιδιαιτέρως να συμπεριλαμβάνει τον εντοπισμό και οριοθέτηση του προβλήματος που η ρύθμιση επιδιώκει να επιλύσει, τη διατύπωση συγκεκριμένων σαφών και χρονικά οριοθετημένων και κατά το δυνατόν μετρήσιμων, στόχων που επιδιώκονται με τη ρύθμιση και τους λόγους για τους οποίους δεν είναι δυνατή η επίτευξή τους χωρίς την ύπαρξη αυτής (...). Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση επί του ανωτέρω άρθρου, η Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης «συγκροτεί ένα ευρύ πλαίσιο αξιολόγησης και σύμφωνα με τη νέα ρύθμιση περιλαμβάνει την αιτιολογική έκθεση του άρθρου 74 παράγραφος 1 του Συντάγματος, την έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους του άρθρου 75 παράγραφοι 1 και 2 του Συντάγματος, την ειδική έκθεση του άρθρου 75 παράγραφος 3 του Συντάγματος, την έκθεση γενικών συνεπειών, την έκθεση διαβούλευσης, την έκθεση νομιμότητας, τον πίνακα με τις τροποποιούμενες ή καταργούμενες διατάξεις και την έκθεση εφαρμογής της ρύθμισης, η οποία συμπεριλαμβάνει τον σαφή προσδιορισμό των οργάνων της διοίκησης που είναι αρμόδια για την εφαρμογή της ρύθμισης, καθώς και το χρονοδιάγραμμα έκδοσης των προβλεπόμενων κανονιστικών πράξεων».

Παρατηρείται ότι, ειδικώς για τα άρθρα 100-103 και 107-109, δεν υπάρχει η από τις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις απαιτούμενη ανάλυση συνεπειών ρύθμισης και αιτιολογική ή άλλη έκθεση, στην οποία να αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ποιο ζήτημα αντιμετωπίζει η αξιολογούμενη ρύθμιση, γιατί απο-

τελεί πρόβλημα, ποιους φορείς ή πληθυσμιακές ομάδες αφορά, ποια η αναγκαιότητα αυτής, γιατί τα σχετικά θέματα δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο της υφιστάμενης νομοθεσίας κλπ.

11. Επί του άρθρου 104

Με την παράγραφο 2 του παρόντος προστίθεται στο άρθρο 34 του ν. 4635/2019 παράγραφος 8, με την οποία μεταξύ άλλων, παρέχεται η δυνατότητα, εντός ορισμένης προθεσμίας, να υποβάλλονται εκ νέου στην Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών Ταχυδρομείων, συμπληρωμένες με τα απαραίτητα δικαιολογητικά ή διορθωμένες, αιτήσεις για χορήγηση άδειας κατασκευής κεραίας, οι οποίες είχαν απορριφθεί. Η προτεινόμενη παράγραφος έχει ως εξής: «8. Αιτήσεις για χορήγηση άδειας κατασκευής κεραίας ΕΕΤΤ που έχουν κατατεθεί στην ΕΕΤΤ σύμφωνα με το άρθρο 34 του ν. 4365/2019 και δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία αδειοδότησής τους ή έχουν απορριφθεί από την ΕΕΤΤ, δύνανται να συμπληρώνονται ή/και να υποβάλλονται εκ νέου διορθωμένες με κάθε απαραίτητο δικαιολογητικό μέχρι την 30η Σεπτεμβρίου 2021. Στα ανωτέρω δικαιολογητικά περιλαμβάνονται ενδεικτικά οι πράξεις, γνώμες, πιστοποιητικά, αποφάσεις, βεβαιώσεις και εγκρίσεις αρμοδίων αρχών που συνοδεύουν τις δηλώσεις Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων (ΠΠΔ) που περιλαμβάνονται στις ως άνω αιτήσεις. Αιτήσεις στην ΕΕΤΤ για χορήγηση άδειας κατασκευής κεραίας του άρθρου 34 του ν. 4365/2019 που απορρίπτονται ή επιστρέφονται λόγω εσφαλμένων στοιχείων ή έλλειψης δικαιολογητικών δύνανται να κατατεθούν εκ νέου μέχρι την παραπάνω ημερομηνία. Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η ως άνω προθεσμία μπορεί να παρατείνεται έως έξι (6) μήνες. Στην περίπτωση αιτήσεων που έχουν απορριφθεί από την ΕΕΤΤ, για την εκ νέου κατάθεσή τους καταβάλλεται το διοικητικό τέλος που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 11 της υπ. αρ. 919/26/16.12.2019 απόφασης της ΕΕΤΤ «Κανονισμός Αδειών Κατασκευών Κεραιών στην Ξηρά» (Β' 4872). Η π αρ. 2 του παρόντος εφαρμόζεται και σε κατασκευές κεραιών για τις οποίες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος εκκρεμεί αίτηση μεταβίβασης άδειας. Ο κάτοχος των κατασκευών αυτών υποχρεούται να υποβάλει μέχρι την 30η Σεπτεμβρίου 2021, κατά περίπτωση, αίτημα τροποποίησης της άδειας κατασκευής κεραίας ή δήλωση του άρθρου 28 ή αίτημα χορήγησης έκδοσης άδειας κατασκευής κεραίας, καταβάλλοντας το αντίστοιχο πρόστιμο της παρ. 2. Το αντίστοιχο ποσό για τη διενέργεια ελέγχου από την Εθνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.) καταβάλλεται σε ένα (1) μήνα από την υποβολή της αίτησης ή της δήλωσης και το αργότερο μέχρι την 30η Σεπτεμβρίου 2021».

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, σκοπός των ανωτέρω ρυθμίσεων είναι, μεταξύ άλλων, η «ενιαία αντιμετώπιση των εκκρεμών ζητημάτων που αφορούν μη ολοκληρωμένες διαδικασίες αδειοδότησης (...), ώστε να επιτευ-

χθεί η απαραίτητη ασφάλεια, τόσο διοικητικά όσο και επιχειρηματικά», καθώς η υπό ρύθμιση κατάσταση οφείλεται, «κυρίως, στην παρατεταμένη περίοδο έκτακτης ανάγκης που έχει προκληθεί από την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 ήδη από τον Μάρτιο του 2020 και τον συνακόλουθο περιορισμό της πρόσβασης των παρόχων στις αρμόδιες διοικητικές υπηρεσίες».

Όμως, από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν προκύπτει με σαφήνεια, αν ο νόμος θα καταλαμβάνει μόνο περιπτώσεις αιτήσεων που απορρίφθηκαν λόγω ελλείψεων ή σφαλμάτων, οι οποίες μπορούν να υποβληθούν εκ νέου, συμπληρωμένες και διορθωμένες, αποκλειστικά προς θεραπεία των ανωτέρω, ή αν παρέχει τη δυνατότητα εκ νέου υποβολής προς αξιολόγηση οποιασδήποτε απορριφθείσας αίτησης, ανεξάρτητα από το λόγο απόρριψής της. Επομένως, καταλείπεται στη Διοίκηση ευρεία διακριτική ευχέρεια να κρίνει κατά περίπτωση, λαμβανομένων υπόψη τόσο της γραμματικής διατύπωσης του νόμου, όσο και του δικαιολογητικού λόγου θέσπισής του, όπως εξειδικεύεται στην αιτιολογική έκθεση.

Αθήνα, 30 Μαρτίου 2021

Οι εισηγητές

Κωνσταντίνος Δεληκωστόπουλος

Αθανασία Διονυσοπούλου

Επίκουρη Καθηγήτρια Νομικής Σχολής

του Πανεπιστημίου Αθηνών

Νικόλαος Παπαχρήστος

Επιστημονικοί Συνεργάτες

Γεώργιος Φωτόπουλος

Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος

Νομοτεχνικής Επεξεργασίας

Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος

Αναπληρωτής Καθηγητής

του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης

Επιστημονικών Μελετών

Αστέρης Πλιάκος

Καθηγητής του Οικονομικού

Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου

Κώστας Μαυριάς

Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών